

Zásadní přelom v životě ČSR i její armády přinesl únor 1948. Ve vlastních únorových událostech se armáda jako celek neangažovala, k čemuž zásadní měrou přispěl Zvláštní rozkaz ministra národní obrany gen. Ludvíka Svobody z 24. února 1948, který spolupodepsal náčelník hlavního štábu gen. Bohumil Boček. Tento dokument vyzýval všechny vojáky ke klidu a apeloval na ně, aby se nenechali zatáhnout do politických sporů a armáda tak zůstala nedotčena vnitropolitickou krizí. Právý opak byl však pravdou. Již několik dní po převzetí moci ve státě komunisté z armády propustili stovky demokraticky smýšlejících důstojníků. Zničující úder byl směřován i proti nejvyšším představitelům hlavního štábu.

Generál Ludvík Svoboda při projevu na ustavujícím zasedání Ústředního akčního výboru Národní fronty 23. února 1948

Hvězda československého Řádu 25. února 1948

Generálové Bohumil Boček, Ludvík Svoboda a Karel Klapálek (zleva) na zasedání Ústředního akčního výboru Národní fronty 23. února 1948 v Obecním domě v Praze

Osudný Zvláštní rozkaz ministra národní obrany z 24. února 1948

V únorových dnech roku 1948 netvořila ozbrojenou oporu KSČ armáda, ale Lidové milice a jednotky Sboru národní bezpečnosti, jejichž přehlídku provedl Klement Gottwald na Staroměstském náměstí 28. února 1948

Výcvik izraelské brigády probíhal od srpna 1948 ve vojenském výcvikovém táboře Libavá

Zajímavou kapitolu v dějinách hlavního štábu tvoří vojenská pomoc nově vzniklému Státu Izrael, která probíhala pod krycím označením „DI“ (Důvěrné Izrael). Pro její koordinaci byl dokonce ustanoven „zmocněnec MNO pro DI“, jímž se stal v srpnu 1948 pplk. Stanislav Palla z 5. oddělení hlavního štábu. Kromě dodávek zbraní, letadel a dalšího vojenského materiálu musel řešit i výcvik izraelských vojenských specialistů. Současně s podepsáním smluv o prodeji letecké techniky bylo totiž nutné zajistit odpovídající výcvik pro izraelské piloty a letecké mechaniky. Přeskolení na letouny S-199 a později S-89 (Spitfire Mk IX E) probíhalo u leteckého pluku 5 v Českých Budějovicích, Letecké vojenské akademie v Hradci Králové a Leteckého učiliště v Prostějově, výcvik pozemního personálu ve Vojenské odborné škole leteckých mechaniků v Liberci, spojovacích specialistů pak u Letecké spojovací školy v Chrudimi. Velká pozornost byla věnována i výcviku parašutistů u Výsadkového učiliště ve Stráži pod Ralskem a tankistů v Tankovém učilišti v Dědicích u Vyskova. V pátek 20. srpna 1948 bylo dokonce ve Vojenském výcvikovém táboře Libavá zahájeno budování izraelské brigády, které osobně řídil mjr. Antonín Sochor. Do 4. listopadu 1948, kdy byla činnost tamního výcvikového střediska DI ukončena, jím prošlo 1335 osob.

Mezi příslušníky izraelské brigády cvičenými v Československu bylo i mnoho žen

Pamětní deska v budově Armádního muzea VHÚ v Praze

Od konce roku 1948 spolupráce s Izraelem z politických důvodů postupně stagnovala, až byla na přelomu let 1949–1950 definitivně ukončena. Důstojníci hlavního štábu, kteří se na ní podíleli, byli (včetně pplk. Stanislava Pally) z armády propuštěni, případně přeřazeni na podřadné funkce. Mnohé důležité písemnosti týkající se akce „DI“ byly skartovány.

Páteř izraelského stíhacího letectva tvořily letouny dodané z Československa, vedle britských spitfirů to byly i tyto Avie S-199

Plukovník Stanislav PALLA

31. 3. 1904–7. 6. 1957

V roce 1924 vyrazen z Vojenské akademie v Hranicích. 1924–1925 frekventant aplikační školy dělostřelctva v Olomouci. V letech 1925–1933 u dělostřeleckého oddílu 254, později dělostřeleckého oddílu 81 v Kostelci nad Orlicí (1. důstojník baterie, pobočník velitele). 1933–1936 posluchač Vysoké školy válečné v Praze. V letech 1936–1938 u MNO – hlavního štábu ŘOP (důstojník I. oddělení). Od října 1938 u MNO – hlavního štábu (důstojník delimitační komise 3. oddělení). 1939–1941 úředník technické finanční kontroly ministerstva financí. 1941–1945 referent berní správy v Mladé Boleslavi. Od počátku okupace zapojen v Obráně národa. Po osvobození u velitelství I. vojenské oblasti v Praze (přednosta operační skupiny I. oddělení). 1945–1947 profesor všeobecné taktiky na Vysoké škole válečné v Praze. Od srpna 1947 u MNO – hlavního štábu (přidělený důstojník 5. oddělení). 1948–1950 u VIII. odboru MNO (zástupce přednosta, od září 1949 přednosta odboru, zmocněnec MNO pro DI). Od července 1950 I. zástupce náčelníka HHS MNO. Od června do října 1951 náčelník štábu velitelství dělostřelctva I. vojenské oblasti v Praze. 1952–1955 pedagog Vojenské akademie v Praze. V prosinci 1955 propuštěn do zálohy.